

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 176. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 30-го липня 1940.

No. 176. Jersey City, N. J., Tuesday, July 30, 1940.

VOL. XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРИСПИШУЮТЬ ДЕБАТУ ЗА ВІЙСЬКОВИЙ ЗАКОН

ВАШІНГТОН. — Провідники обох палат конгресу поробили заходи, щоби усунути зпід дебат усі інші проекти законів та дати вільну дорогу для закона про військовий побір.

Дебата над цим проектом в обох палатах почнеться найдалі до середини цього тижня. Сподіваються загально, що дебата буде коротка та що вже в найближчому часі можна сподіватися ухвалення закона про загальний військовий набір. Провідники планують ухвалення такого закону протягом двох тижнів.

По ухваленні закона конгрес може постановити піти на короткі ферії.

ПРОМИСЛИ ПІДПРИЄМЦІВ ПЛАН УРЯДУ ПРО ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

НЬО ЙОРК. — Провідники великих промислових підприємств запевняють федеральний уряд, що вони будуть усіма силами попірати проекти військової служби. Мовляв, декотрі з них уже тепер дають своїм робітникам платні ферії, які вони зуживають на військовий вишкіл у громадянських таборах. Вони бажають облекшити труднощі, які падають на плечі робітників через військову службу.

ШКОЛИ ЗА ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — Гарвардська група Американської Оборони перевела голосування серед учителів вищих американських шкіл у справі військового вишколу й каже, що велика більшість цих учителів стоїть за „загальний вишкіл для мира” й „загальну службу в війні”.

СМЕРТЬ У ТАБОРІ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИШКОЛУ.

ПЛЕТСБЕРГ (Нью Йорк). — Поза військовою резервациєю найдено тіло Германа Лемонта Шмидта, 41-літнього біржевника, що відбував тут громадянський військовий вишкіл. Він згинув видно від револьверної кулі. Уряд занявся розслідуом справи.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ПРИСПИШЕННЯ ПОМОЧІ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт поробив заходи, щоби ухвалити конгресом 50 мільонів доларів для воєнних утікачів були розділені як найскорше.

Він іменував секретарів Волеса й Моргентава повновласниками уряду, які мають у порозумінні з Американським Червоним Хрестом зайнятися закупом поживи й інших матеріалів, призначених для розділу між воєнними утікачами.

Одною з найважливіших проблем при розділі допомоги являється все таки питання перевозу цих матеріалів до Європи.

СТУДІЮЮТЬ ІМІГРАНСЬКУ ПРОБЛЕМУ.

СПРІНГ ЛЕЙК (Нью Джерзі). — Тут перебували через кілька днів члени конгресового комітету, що студіює питання мігрантських (мандрівних) робітників.

Між свідками, покликаними комітетом на переслухання, було багато стейтових урядників, що представили досвід і становище стейтового уряду в цій справі.

Переслухавши свідків у Нью Джерзі, конгресовий комітет виїхав на подібні переслухання до Нью Йорку, де між свідками, покликаними комітетом, є посади Нью Йорку Ля Гвардія.

З ПРЕЗИДІАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ.

ЕЛВУД (Індіана). — Ця місцевість з 10,000 мешканців збирається влаштувати Венделові Вилкіові, кандидату Республіканської Партії на уряд президента Злучених Держав, величезну овацію під час відвідин, які має зробити вже в найближчій будучності. Вилкі родився в цій місцевості.

По краю зорганізовано вже 560 клубів Вилкія, що тепер збираються зеднатися разом в федерацію, звану „Асошіейтид Вилкі Клобз оф Америка”, з о-сідком у Нью Йорку.

Вилкі перервав свої переговори з ріжними групами й особами, щоби виробити свою „промову прийняття номінації”.

КЛОПОТИ З НІМЦЯМИ ПО ВСІЙ АМЕРИЦІ.

САН ХОСЕ (Коста Ріка). — Уряд звернув увагу, що останніми часами багато німецьких іммігрантів подалося за громадянство й тут і в інших краях центральної Америки. Уряд підозріває, що німці хочуть ставати громадянами, щоби облекшити собі нацистичну акцію, і тому він став дуже обережним з надаванням громадянства.

Міністерство війни в Аргентині вислало в північні провінції краю генерала Люїса Касінелія на поборювання нацистичної акції німецьких іммігрантів.

Росел Портер, кореспондент „Нью Йорк Таймсу”, каже, що німецькі впливи в Болівії є дуже сильні, та що між симпатиків Німеччини зачисляється багато вищих урядників і військових.

ГАВАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДОХОДИТЬ ДО ПОВНОЇ ЗГОДИ

ЗГОДА ОБИМАЄ СПРАВИ КОЛЬОНІЙ, ТОРГОВЛІ Й П'ЯТОЇ КОЛІУМНИ.

ГАВАНА (Куба). — Представники американських республік, зібрані на панамериканській конференції, постановили створити спільний фронт в європейській кризі.

Заряд конференції заявив офіційно, що конференція добилася порозуміння в справі кольоній європейських держав в Америці, в справі економічній і в справі боротьби проти діяльності „пятих колонам”.

Обсерватори приписують досліх конференції дипломатичному тактові американського секретаря стейту Рордела Гола.

Офіційної заяви про подробиці згоди ще не має. В понеділок конференція взялася за вироблення практичного плану для переведення в життя загальної постанови про спільний фронт.

ЗАЛІЗНИЧНИЙ РУХ У ФРАНЦІЇ ПРИПИНЕНИЙ

ВІШН. — Невідомо з яких причин німецькі окупаційні влади зовсім припинили залізничний рух між окупованою ними частиною Франції, а рештою Франції. Також на границі поставлено сильні сторожі і не перепускають ні на оди, ні другий бік, людей. Французький уряд тим немало здивований, тим більше, що він готовився переїздити до Парижа, під окупацію німців, звідки задумував завладувати цілим краєм.

Додаються, що причиною цього розпорядку є те, що німці справді беруться найзидити Англію і тому не хочуть, щоби непокірні люди підглядали їх плани.

ЯПОНЦІ АРЕШТУЮТЬ АНГЛІЙЦІВ

ШАНГАЙ. — Хоч англійці зробили японцям „чемність”, замикаючи шлях через Бурму для достав воєнних матеріалів призначених китайцям, проте це не викликало серед японців належних приязних почувань. Замість віддячитись добром, японці почали арештувати англійців у Японії і Китаю. Вони вже арештували одинадцять англійців, чільних представників промислу і торгівлі на Далекому Сході.

БУДУТЬ СТАВИТИ ПИТАННЯ ЧУЖИНЦЯМ ПРИ РЕЄСТРАЦІЇ

ВАШІНГТОН. — Чужинці, що приїдуть до реєстрації, дистануть 15 питань. Цих питань ще не оголошують, та всетаки треба бути приготіваним, що запитують про відношення чужинця до Злучених Держав. Шість питань призначених лише для нелітних, тобто для їх опікунів. Їх не будуть ставити тим, що самі реєструються.

Усіх чужинців, що обов'язані зареєструватися, начисляють 3,600,000 осіб. Для їх реєстрації призначено 8,000 місць, переважно поштових будинків. Коли хто зголоситься, тому дадуть кілька питань, візьмуть відтиски пальців, а опісля дадуть йому бланкет з ріжними питаннями. Після одержання відповідей, карта реєстраційна буде вислана до Федерального Бюра для Інвестицій. Хто занедає обов'язок реєстрації, може заплатити кару грошеву у висоті \$1,000, або 6 місяців в'язни-

ДРІБНІ БІЗНЕСМЕНИ КРИТИКУЮТЬ СЕКРЕТАРКУ ПРАЦІ

ШКАГО. — На конвенції Союзу Дрібних Бізнесменів виступали бесідники з осудом секретарки праці Перкінс за те, що мовляв вона здержала депортацію 700 небажаних чужинців.

ЮНІЯ ЗБИРАЄТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

СТ. ЛУІС. — Статутний комітет юнії автомобільних робітників, що належить до Конгресу Промислової Організації, задумує предложити юній конвенції, що відбувається цього тижня, проект не пускати до юнійного уряду комуністів, фашистів і нацистів. Декотрі члени комітету й конвенції є навіть за те, щоби таких людей не пускати в члені юнії.

ці, або одно й друге. Окремі кари будуть наложені за неправдиві дані та відповіді.

КАНАДА ТВОРИТЬ ТРЕТЮ Й ЧЕТВЕРТУ ДИВІЗИЮ

Міністер краєвої оборони в Канаді Норман Роджерс подав до загального відома, що канадський уряд доповняє вже третю й четверту експедиційну дивізію. Водночас заявив згаданий міністер, що в першій і другій дивізії 56 відсотків офіцерів і мужів, творили ветерани попередньої війни і що така сама пропозиція буде задержана і в третій дивізії. Четверта дивізія має складатись з піхоти.

ДО ГІТЛЕРА „НА ПРОЩУ”

БЕРЛІН. — За румунськими, болгарськими і малярськими послами вибравсь до Гітлера „на прощу” і словацькі послы, в особах президента Словаччини д-ра Тіси, прем'єра Туки і міністра пропаганди, Маха. Гітлер дав їм інструкції, що вони повинні робити.

СЛУХИ ПРО ДОЛЮ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

БІЛГОРОД. — Білгородський часопис „Політика”, приносить статтю, в якій говорить, що вкортці малярська місія поїде до Москви. Її поїздка стоятиме у зв'язку з недавно наданою для Карпатської України автономією. В дипломатичних колах ходять чутки, що в останніх днях в розмовах держав осі фігурувала Карпатська Україна і це під натиском цих держав Малярщина дала їй автономію. Але водночас ходять такі чутки, що це держави осі на тискають на Малярщину, щоби вона віддала Советам Карпатську Україну. Справді це булоб проти інтересів держав осі впустити Совети по цей бік Карпат, але під натиском Советів держави осі схиляються до цього плану. Фактом є це, що в останніх тижнях на Карпатській Україні Совети розвивали широку пропаганду.

СОВЕТСЬКА ФЛОТА.

МОСКВА. — Советський адмірал Кузнецов, з нагоди „морського дня” влаштованого в Советах, заявив, що в короткому часі советська флота буде „першою на світі”. В цій році советська флота дістане 165 нових воєнних кораблів, казав він. Те саме повторив головний директор корабельних доків, Косенко. У зв'язку з „днем моря” на Чорнім, Балтійським, і Каспійським морі, а теж на Тихім океані, відбулись ріжні морські паради, в яких брали участь воєнні кораблі.

СОВЕТСЬКІ „ПОРЯДКИ” В ЛАТВІ.

СТОКГОЛЬМ. — Советські влади в Латвії повідомили всі латвійські кораблі в портах і на морі, що відтепер вони будуть брати прикази не від приватних фірм, тільки від уряду. А колиб вони не хотіли слухати тих приказів і зо своїми кораблями десь втекли, то за це советські влади тяжко покарають їх родини. Також підлягають тяжкій карі ті люди, що хочуть накупити собі на нещасну годину, більше харчів і інших продуктів. Советська поліція перехоплює таких людей на вулицях і оглядає їх клунки. Також агенти нападають на хати і все перевертають. Більшість виставних ресторанів в Ризі закриті. А ті, що залишилися відкриті, не продають того, що перед тим. Зо столів у ресторанах зникли настільники і серветки.

КАЖУТЬ, ЩО НАПАД НА АНГЛІЮ ВЖЕ ЗАЧАВСЯ.

РИМ. — Фашистська газета, „Телеграф”, належаща до міністра Чяна написала передову статтю, в якій каже, що напад на Англію вже зачався в минулу п'ятницю. Газета кпить собі з Чорчіла й англійців, та каже що німецький штаб знов їх обдурив. Бо штаб заповідав масовий наїзд армії при помочи ріжних кораблів, а тихцем плянував летунські наїзди, які знищилиб до тла англійське мореплавання та не допустили до Англії жадних продуктів. Такі летунські наїзди вже від п'ятниці тривають і в них, каже італійська газета, пропадає маса англійських кораблів. Мореплавання Англії вже майже припинене цілком, з винятком одної частини на північній заході, від сторони Ірландії. Але скоро і це буде замкнене.

НІМЦІ „ЗМЯКШУЮТЬ” АНГЛІЙЦІВ.

БЕРЛІН. — Німецька преса говорить, що завданням масових летунських нападів на Англію є „змякшити” дещо англійців і приготувати їх до масового наступу з боку армії. Цей масовий наїзд німецької армії на англійські острови, як заповідає німецька преса, розпочнеться вже в найближчих днях, а навіть годинах. Німецька преса хвалиться, що німецькі літаки і субмарини в останніх двох днях затопили 165,000 тон англійських кораблів. В останнім місяці вони затопили два мільйони тон. Коли так далі піде — а воно певно піде, кажуть німецькі газети — то Англія вже вкорткім часі заломиться.

ЛЕТУНСЬКІ НАПАДИ.

ЛОНДОН. — Німецькі літаки, в числі 70, знов наїздили ріжні місця в Англії і скидали бомби. Їм на зустріч виїхали англійські літаки і вели з ними боротьбу. Десять німецьких літаків, а п'ять англійських літаків, як подають англійські звідомлення були знищені.

БІЛГОРОД. — Англійські літаки бомбардували італійські порти на Адрійським морі, Трієст, Поля і Удіне.

ВАЛЄТА (Мальта). — Італійські літаки бомбардували знов Мальту. Чотири літаки були зістрілені.

ВІШН. — Французький уряд протестував перед британським урядом за те, що англійські літаки бомбардували Шербург, Нанте і Сейнт Лазар.

ПАНІ ВІЛКІ, ЖЕНА РЕПУБЛІКАНСЬКОГО КАНДИДАТА на розмові з фармерками в Колорадо Спрінгс.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. V. H. Союз: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА

Кілька днів тому президент Рузвельт заборонив вивозити з Злучених Держав нафту, всякі продукти з нафти й старе залізя. Хто хоче вивезти такі товари, мусить постаратися від уряду за спеціальний дозвіл. Проти цього заарядження відразу стали протестувати різні краї, головню Японія.

Кілька днів передтим уряд Туреччини, теж невідомої країни, зобов'язався розвезти ширшу торгівлю з Німеччиною, а ще давніше він мав подібну угоду з Англією про продаж Англії свого тютюну.

У Берліні виступив німецький міністер економіки з остерогою на адресу Злучених Держав, що, мовляв, чи Німеччина буде горгувати з Америкою, буде залежати від становища, яке займуть Злучені Держави до Німеччини.

На все-американській конференції в Гавані, великий клопіт для плану Злучених Держав робить південно-американська республіка Аргентина. Не погоджується вона до Злученими Державами за питання збірної опіки над американськими посістями європейських держав, отже за справу політичну, однак основою спору є конкуренція між Аргентиною й Злученими Державами, отже справа економічна.

Аргентина це край масової продукції двох вона сподівається дістати для себе все їй потрібне. Якби Злучені Держави цих продуктів не мали, вони могли би закупити їх в Аргентині; тоді Злучені Держави й Аргентина були би найбільшими приятелями. На лихо для відносин між ними, Держави теж продукують м'ясо й збіжжя, хоча вони продукують ще й інші продукти, все такі збіжжя й м'яса вони продукують більше, ніж треба для життєвості Злучених Держав. Отже на тих самих ринках, де появляються збіжжя й м'ясо Аргентини, появляються теж ці продукти й до Злучених Держав. Через те між цими республіками нема згоди.

У цей спосіб, як каже відома американська кореспондентка, Анна О'Гер МекКормик, від Гавани аж до Анкари (в Туреччині), себто довкруги цілої земської кулі, йде ця економічна війна. З одного боку, війна за ринки, себто за місце збуту надвижки продуктів. З другого боку, війна за деякі сировини, яких якийсь край не має, як ось Німеччина нафти.

Війна економічна ведеться звичайно мирним способом, при якому про виграну рішає звичайно краща ціна. Деколи держава, щоби добути сировини або готові вироби, їй конечно потрібні, не дає кращої ціни, а заставляє собі віддати товар під загрозою життєвої сили. Інколи загроза сили просто переходить у вживання сили, себто до справжньої війни.

Це відай є загальне в Америці поширене розуміння світової ситуації, що між такими двома великими високо економічно розвиненими державами, як Німеччина й Злучені Держави, мусить розвестися економічна боротьба, котра буде загострюватися, аж поки не перейде на справжню мілітарну війну.

Йосиф Юрій Король.

ТО БУВ ЗЕМЛЯК

(2)

— Голянд то гарне містечко, знаю: там доктора Діметта.

— То управитель нашої Говп Каледж.

— Він згадував мені про талановитого хлопця. Нікампа. То певно ваш син?

— Ні то мій братанчик. Я не маю дітей.

— Ага, так, братанчик. Щоби ви знали, з ким ви зішлись, — Незнакомий подав Нікампові візитівку. Прикрашеними буквами видруковано було на візитівці: „Odriaan Roosevelt, Realtor".

— Ви називається Рузвельт? — спитався Нікамп. — То ви може свояк президента Рузвельта?

— Я його братанчик, — відповів скромно запитаний. — Наша родина вже давно поселилася в тій країні.

— Що це таке „ріелтер"?

— Це стільки, що по голландськи „ляндлігенар" (земельний власник). Я власник

реальностей, парцель і домів. За малу хвилину побачите декотрі з моїх домів.

Коли поїзд доїздив до Ван Бурен, власник реальностей показав землякові шіснацятьповерховий будинок Монадьюка на Дірборн і Ван Бурен знімалася високо понад меншими довколишніми будинками.

— Це один із моїх домів. Маю ще кілька таких.

Вдомі в місті оба земляки висіли та вийшли на вулицю. В поїзді їм було досить приємно, однак на вулиці була спека. Скупий містер Нікамп був приємно здивований, як містер Рузвельт попросив його на скляночку пива та повів його до гостиниці при вулиці Рандольф напроти ратуша. Там сіли при круглім столу.

— Не маю щоправда досить готівки — оправдувався президентів братанчик — та гадаю, що маю досить, щоби

заплатити наш спільний видаток.

Нікамп здивувався. Такий богач, а каже, що не має багатого грошей!

— Того я не розумію, — сказав. — Ваша родина живе тут уже віддана, ви маєте дома та парцелі, то ви повинні би мати багато грошей.

Містер Рузвельт засміявся. — Люди думають, що богачі багаті тому, що мають гроші, — пояснював фермерові. — Це велика помилка. Вбогі мають більше грошей ніж богачі, любий приятелю. Богачі мають маєток зложений в грунті, акціях і бондах, однак готових грошей звичайно мають дуже мало. Статий Рокефелер багатий багатий від мене, може найбільший богач у світі, а його жінка якостут жалілася, що не має навіть настільки готових грошей, щоби собі купити квартиру устриць. Зі мною таксамо: маю багато грошів і домів, однак страшно мало готівки. Гадаю деякі з тих домів продати. Контракти маю вже приготовлені.

— Вел, ви земляк. Вам я дав би недорого, — сказав

Рузвельт. — Маю недалеко відсіля на розі тієї вулиці та Стейт Стріт будинок іще більший, ніж ті, що ви їх уже бачили. Має двадцять-один поверхів, а високий коло триста п'ятдесят стіп. Коли хочете купити той будинок, то ходіть зі мною, я вам покажу.

Приятелі допили та вулицею Рандольф пішли на схід на Стейт, аж станули перед величавим будинком, який сьогодні називається Капітолом Билдінг, а тоді був відомий під назвою Месонік Темпел.

Ввійшли до середини. Містер Рузвельт повів Нікампа до елеветора, щоби йому показати канцелярню будинку й улаження кількох поверхів.

Керманік ліфту слухняно зупинився, де лише Рузвельт казав.

— Видно, що знає свого панна, — подумав собі Нікамп.

Пройшли сходами кілька поверхів, розглянулися з галерії та зіхали назад на партер.

— Шож, подобається вам цей будинок? — спитався власник купуючого.

— Гарний. Скільки хочете за нього? — спитався

МОСКОВЩИНА ГОТУЄТЬСЯ БОРОНИТИ НАГРАБЛЕНЕ

Можна сподіватися, що похід московського хижакства тим часом спинено. І треба сказати, що справді країна пора. Від вересня минулого року до початку липня цього року, отже протягом якихсь десяти місяців, здобула Московщина величезні простори поміж Балтійським та Чорним морем з понад 20 міліонами наскрізь чужонаціонального населення. Ми переконані розуміється, що ці землі і ця людність визволяться разом з усіма поневоленими націями СРСР, але це ще справа майбутності, яка сама собою не зробиться. Тим часом московський уряд готується гарячково як до внутрішньої боротьби проти раніше і в останніх місяцях поневолених націй, так і до можливої збройної боротьби проти великодержав, що надто довго терпіли московські вимушені і хижакство.

Головними засобами большевицької боротьби в межах держави є безоглядний визиск і найбрутальніше московщення. Кілька днів перед нападом на Румунію було запроваджено в СРСР восьмидесятиденний день і семидесятиденний тиждень праці разом з загостренням приписів проти „летунства" (зміна місця праці) та порушень працівної карності. З цієї нагоди виступив секретар Загального Робітничого Союзу, Шверник, з великою промовою, в якій досить виразно і отверто зазначив, що ці погіршення умов праці та збільшення визиску робітництва викликано потребою московського напасницького імперіалізму. А саме, він заявив, що коли в „капіталістичних" державах робітництво працює 10 а навіть 12 годин на добу, а в СРСР лише 7, то оборону „соціалістичної" держави буде цим утруднено. Шверник розуміється бреше по московському звичаю, бо звичайно робітники працюють у всіх культурних державах лише 8 годин на добу, і неділю всюди святкують. Виїмки робяться з причини війни, а московський уряд все хвалиться тим, що громадяни СРСР користають з усіх добродійств „миру". Всюди робітництво оплачувано більш менш нормально і працює в людських умовах, тоді як в „соціалістичній" державі умови праці пекольні, а пересічна платня не вистарчає при советській доріжці і для найгіршого людського існування.

Щодо цього останнього, то треба справді признати, що московський уряд робить все від нього залежне, щоб змосковщити поневолені нації. Про те, що було зроблено на полі московщення в старих межах СРСР, говорить дуже красномовно сама советська статистика, але асиміляційна акція московського уряду посувається й всюди разом з гордами червоної армії. Коли на українських землях колишньої Польщі цю акцію стримує національна відпорність високо свідомого населення, то про Буковину, а особливо Басарабію цього на превеликий жаль сказати не можна. Український характер північної Буковини советська преса, як видно з „Ізвестій" з 30. червня, ще визнає, принаймні формально, а навіть обгрунтовує її анексію тим, що „її населення в переважній більшості злучено з Советською Україною як спільністю історичної долі так і спільністю мови та національного складу... По розпаді Австро-Угорщини маси буковинського селянства та робітництва зібравшись на „народне віче" зараз же зажадали прилучення до Советської України... Це розуміється наївна брехня, бо тоді ще ніякої „Советської України" не існувало. Її зрештою спростував й самий часопис, зазначаючи в історичнім фейлетоні в тім же самім чи-

слі, що буковинські українці жадали прилучення просто „до України". Льогіка московська тут просто зворушувала — коли ми підбили Велику Україну, отже маємо право й анектувати українську Буковину.

Відносно Басарабії орган московського уряду вже найменших застережень не робить. Після нього „Басарабія належить до історичної території російської держави, вона була російською губернією. Згідно перепису 1897 року було там українців, молдован і росіян 76% і 12% жидів... До цього додається, що в Басарабії люблять російську культуру, читають російську пресу і т. і., отже всі передумови історичні і сучасні для ґрунтового московщення ново-здобутого краю наявні. Зрештою обгрунтовуючи своє „право" на Басарабію, виступає московський уряд цілком отверто як спадкоємець царської Росії.

Повідомлення московського уряду про перехід червоної армії через румунський кордон було знаком для початку справжньої бакханалії московського імперіалізму по цілому просторі СРСР. З наказу уряду розуміється відбулися по всіх більших підприємствах незвичайно галасливі збори, „патріотичні" резолюції, яких було зредатовано не лише урядово, а й більш менш після тогож самого візріа. Головні зміст їх всіх — дамо урядові нові засоби на нові хижакства. Збори сталінської фабрики авт' в Москві наприклад проголошують: „Ми схвалюємо одностайно політику нашого советського уряду. Зворот Басарабії і передавання північної Буковини СРСР є одним з найкращих доказів сили і могутності соціалістичної держави... Робітники фабрики „Ява" заявляють: „Народ Басарабії і північної Буковини увільнила наша славетна червона армія з ярма капіталістів і дідичів... Ми зобов'язуємося ще збільшити працівну карність й працювати рівно всі 480 хвилин, збільшуючи славу і силу советської держави та скріплюючи здібності нашої батьківщини боронитися... У львівській фабриці „Контакт" лікар її Зільбершца заявив між іншим від імені зборів — „Ми мусимо бути безмежно вдячні непереможній червоній армії, завдяки якій на всіх советських кордонах панує спокій... Збори в Сталіні заявляють: „Ми докладемо всіх зусиль, щоб дати советській країні більше вугля та збільшити її здібність боронитися... Збори у фабриці „Станколіт" в Москві проголошують між іншим: „Історичну кривду усу-

нено, Басарабія і Буковина зробилися советськими. Нова перемога СРСР є наслідком послідовної боротьби советського уряду за мир, вона є показником збільшення нашої сили..."

Намагання московського уряду та його преси виправдати підступний напад на безсилу Румунію провадять просто до смішних суперечностей. Запевнення відносно московської миролюбности та одночасні славословлення „сил і героїзму" червоної армії виглядають досить комічно поруч себе. Про „силу" червоної армії свідчить між іншим і намагання московського уряду підшитися до ворогів версайського миру. Московський уряд, що кілька місяців перед вибухом сучасної війни боронив палко версайський мир в Женеві і поза нею проголошуючи його неперожистість, заявляє тепер в „Ізвестіях" з 29. червня, що „Басарабію було відокремлено від Советського Союзу (Росії) при безпосередній участі версайських побідників, які намагалися тоді всіми засобами скористати з воєнної немочи молодого республіки...". Твердження це є звичайною брехнею, якою московський уряд сподівається здобути ласку Німеччини та Італії, що тепер цілий політичний твір версайського миру в Європі і поза нею лікують. В дійсності Басарабію було відокремлено від Росії також як і інші чужонаціональні землі не завдяки версайським побідникам, а завдяки перемогам Німеччини, над Росією, тої самої Німеччини, що не противиться тим часом походу московського хижакства проти сусідніх держав. Коли московський уряд докоряє їм тепер, що вони згодні на відокремлення Басарабії, бо потребували зрештою й Румунії і також як і покійних ЧСР та Польщі, то він мусив би й пам'ятати, що саме „версайські побідники" підтримуючи Врангеля та Денікіна зробили справді все з свого боку, щоб відбудувати Росію в її старих межах. Коли московський уряд докоряє їм тепер, що вони згодні на відокремлення Басарабії, бо потребували зрештою й Румунії і також як і покійних ЧСР та Польщі, то він мусив би й пам'ятати, що саме „версайські побідники" підтримуючи старих російських генералів, причинилися до того, що большевицький уряд спромігся підбити наново землі інших поневолених націй. Про свої приязні відносини до цих „побідників" у продовж останніх сімох років перед війною московський уряд тепер також старанно мовчить. Але коли він удаючи надмірно коротку пам'ять сподівається, що її матимуть і ін-

ші, то очевидно грубо помиляється.

Прикрі чуття огиди, яке викликає хижакство Московщини, що як гієна нападає лише на кволих і знесилених, збільшують фарисейські запевнення московського уряду, що „советська держава лишається поза кривавою сваркою, яка роздирає капіталістичний світ". Що московський уряд і самий цим наївно демагогічним запевненням не вірить, доводить найкраще те, що він дуже старанно вичитує всі національно свідомі і організовані елементи на новопідбихтих землях, які мають бути може в найближчій часі полем бою чи запліллям.

В. Волинський.

І ФРАНЦУЗЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ МОЖЕ БУТИ В БІДІ

Славний французький журналіст, що не раз під прибраним іменем „Пертінакс" дописував до американських часописів, прибув до Канади на французький паспорт за підписом двох американських амбасадорів, а це Буліта і Кенеді. Та це не помогло йому дістатися в Злучені Держави, бо вашингтонський Стейтсменський Департамент пам'ятає критику Пертінакса на американські відносини в часі розбійної конференції у Вашингтоні. Пертінакс є в біді, бо не міг нічого забрати з собою, коли тікав перед німецькою інвазією. Він тепер у Галіфаксі, чекає помочи американських журналістів.

Початково „паями" (наді-ваними плячками) послуговувалися як способом подавання м'яса в старій Англії а не як десертом. Овочеві „пай" (плячки) мають свій початок в Америці.

ПЕРЕДБАЧУЄ ВІЙНУ.

Джеймс Джерард, що був амбасадором Америки в Німеччині в 1917 році, запевняє, що Америка буде воювати з Німеччиною в протязі шести місяців.

за дванадцятьсот доларів.

Скупий Нікамп пошкребався за правим ухом.

— Це великі гроші, — відповів обережно. — Я маю лише чотириста.

— Вел, це справді мало, та ви земляк, а для земляка чоловік уже щось зробить. Добре — дам вам цей дім за чотириста. Контракт маю вже приготовлений, вистане лише вписати до нього ваше назвище — однак це мусить бути без помилок. Будьте такі добрі та шлябізуйте мені ваше ім'я і назв'яє.

— К-л-я-с- Н-і-к-а-м-п — шлябізував фермер.

Рузвельт на пульті вписав ім'я та назвище у контракт, що долі під його підписом був прикрашений великою золотого печаткою, дав контракт панові Нікампові. Фермер виплатив йому чотириста доларів дрібними грішми.

— Тепер-ви тут паном, — запевнив Рузвельт фермера. — Сподіюся, що будете з купна задоволені та що будемо бачитися частіше. Тож до побачення. Мушу розглянутися ще по посілах.

Новий власник будинку хви-

лину розглядався по партері, хвилину по галеріях горішніх поверхів, потім вийшов до ліфту та сказав завестися до канцелярії будинку.

Ввійшов до середини. Один зі службовиків спитався Нікампа, що потребує. Містер Нікамп сказав, що він новий власник цього будинку та поцікавився йому контракт із золотого печаткою. Службовець пробурмотів щось наче „дем фул" і нового власника випровив за двері.

Містер Нікамп збентежився дуже. Що діється? Таж він купив цей будинок і заплатив, має на це контракт. А вони його не признають. Зійшов на діл, вийшов на вулицю та пошарпав першому стрічному полісменові. Полісмен післав його до головної поліційної станиці.

Сержант, що йому пожалівся зломаний Нікамп, зовсім не здивувався. То не вперше підприємчий шікаговець продав Месонік Темпел легкодушному фермерові.

— Ви впали жертвою обманця, — пояснив полісмен Нікампові. — Скажіть нам, як він виглядав, а ми постара-

ємося зловити його.

— Але як він пізнав мене? Тай знав також доктора Діметта з Голянду, — дивувався фермер.

— Насамперед бачив вас як ви йшли до комішонера. В книгарні в адресовій книжці легко знайти собі назвище вашого доктора, — пояснив йому сержант.

Містер Нікамп осміхнувся хитро:

— Всеж таки я перехитрив його! — сказав до сержанта. Я мав при собі дванадцять соток, а сказав йому, що маю лише чотириста.

— А він таки натягнув вас на чотириста.

— Це правда, — признав Нікамп. — Та що з того? То був земляк.

(Кінець).

Кури манчурського хову несуть яйця, що важуть чверть фунта, себто 4 унції.

Гоншію в японській групі островів, є восьмим найбільшим островом на світі; він має простору 87,500 кв. миль.

3 ДНЯ

НАВІТЬ ЗОЛОТО В ЗАГРОЗІ.

Німецький міністер економіки, Вальтер Функ, заявив, що в будучій світовій економіці, основаній на перемозі Німеччини, золото не матиме вартості. Гріш буде опертий на праці людей, а не на мертвими металами. Тому Америка краще зробить, казав Функ, коли перенесе своє золото не до якоїсь твердині, тільки на якийсь такий острів на широкім морі, щоб він опісля разом із золотом запався під воду.

В економічній літературі є таке класичне оповідання: Раз всі держави згодились переслати все своє золото далеко на море, на острів і там його схоронити. В міжчасі уряди тих держав робили по давньому старі торговельні трансакції, але при помочі чеків. Вони видавали свої чеки, приймали чужі, раз у книжках добавляли до своїх засобів золота, другий раз віднимали.

Так робили вони бізнес довгий час. Та раз забажалося їм перевірити стан свого золота і побачити його власними очима. Вони післи на острів комісію. Однак острів знайти не могли. Розшуки опісля ствердили, що він вже 20 літ тому запався під воду. А держави, не знаючи про цей випадок, 20 літ робили інтерес далі по давньому, без золота, і це не мало на світові фінанси жадного впливу.

РОЛЯ ЗОЛОТА.

Міністер Функ радить тепер те саме зробити Америці, хоч для іншої цілі. Він каже, що по виграї Німеччини золото взагалі втрапить вартість і Америка може просто викинути його в море.

В наведеним оповіданні золото далі грало роль; воно мало вартість, хоч може лише символічно. Воно мало мірило вартості, а також було символом накопиченого майна й услуг. Грудка золота уявляла собою певну кількість одежі, чи харчу, чи землі, чи машин, чи услуг. Чоловік, при помочі золота міг відложити зуживання свого майна на пізніше. Міг те зуживання перепродати іншому, міг залишити в спадку своїм нащадкам. Золото уявляло собою скондензовану економічну силу. В нього можна було вмістити всі матеріальні цінності, дом, фабрики, господарства, продукти щоденної потреби, а також різні суспільні услуги, силу мязів й ума й т. п.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЗОЛОТО.

Те символічне значіння золота покищо має ще й нині. Злучені Держави Америки накопили в себе того металу на поверх 20 біліонів доларів. Саме тепер американські власті перевозять те золото до твердині в Форт Накс, Кентокі. Там власті поставили сильну сторожу, що стерегтиме того золота.

Що те золото собою уявляє, та звідки воно в Америці взялось? Як сказано, воно уявляє собою певну кількість ріжних земних маетків, та суспільних услуг. В міжнароднім товарообміні воно означає наприклад, те, що за ті гроші Америка може купити, скажім в Аргентині силу силену пшениці чи худоби, в Бразилії кави, в Німеччині й Англії машин, в Франції й Італії всяких вин. За ті гроші вона також може будувати в різних краях ріжні підприємства, фабрики, канали, навіть Вавилонські вежі.

В відворотню подібний спосіб Америка дістала ті гроші для себе. З виїмком тої частини, що вона сама випродувала в своїх копальнях, те золото вандрувало до Америки в

заміну за машини, пшеницю, худобу, одягу, зброю й амуницю, ріжні сирівці. Отож, те американське золото, що його хочуть тепер замурувати в Форті Накс, уявляє собою велику кількість американських продуктів, американської праці, заміненої в чужих народів за золото.

ЩО ДАЛІ З НИМ РОБИТИ?

Америка журиться, що далі з тим золотом робити. Як сказано, вона могла б за нього купувати збіжжя і худобу в Аргентині; машини в Англії і Німеччині. Алеж вона має подостатком власної худоби і власного збіжжя. А секретар хліборобства, Волес, платив нагорода американським фермерам, коли вони менше посіяли і коли забули мале теля, чи порося та не дали йому вирости. Америка має також подостатком машин і не лиш, що не потребує спроваджувати їх з інших країв, але радо виэкспортувала їх іншим. Правда, Америка не має шампанського вина, та бразилійської кави. Алеж на ті люксові речі вона потребує витратити лиш маленьку частину золота, і то з того, що далі напливає, а не з того, що вже зложено в Форті Накс.

Лишається остання можливість: позичати те золото іншим краям. Алеж бо позички іншим краям не мають в Америці популярності, бо майже всі дотерішні позички чужим краям пропали. Чи знов давати їх на пропаше

НІМЕЧЧИНА ПОГРОЖУЄ.

Тимчасом Німеччина погрожує. Вона каже, що не можливо, щоб Америка мала 80 відсотків всіх світових запасів золота і щоб те золото далі було символом економічної сили. Німеччина, каже Функ, як виграє, створить сильний блок держав, які признають золото за звичайний метал, і за нього нічого не будуть продавати. Основою гроша стане праця, а одиницею грошової міри стане німецька марка. Яка ріжниця, чи та марка матиме в банку золоте покриття, чи ні, коли люди матимуть гварантію, що за ту марку вони в кожний час і в кожній місці дистануть стільки продуктів, скільки та марка собою уявляє, кажуть німецькі економісти.

Знавчі кажуть, що колиб Німеччині вдалось виграти цю війну, то вона може в Європі дісно створити блок держав, які не признаватимуть золота. З тим блоком в міжнародній торговельній конкуренції прийшлося б тоді Америці напружено змагатись.

Учені кажуть, що коли бачимо велику червону зірку, то можемо бути певні, що вона молода; коли бачимо малу червону зірку, то це знак, що вона стара.

У шікаговському Музеї Філд є виставлений викопаний зуб слона, що важить 7 фунтів.

ОЛ. ЛУГОВИЙ
(Олександр В. Овруцький-Швабе)
ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ
(ВІРА БАБЕНКО)

Ця повість з часів останньої революції в Україні й повстанської війни проти Московщини була вже друкована в "Свободі" в літі 1938. року під заголом "За Україну". Тепер вона появилася окремою книжкою під цим новим заголовком, щоб заспокоїти попит за цю прецікаву повість про незабутню героїку боротьби проти большевицьких катів.

Повість оповідає про героїські подвиги справжньої людини, Віри Бабенко, провідниці повстанських загонів.

Книжка прикрашена портретом героїни.

Ціна 1 долара.
"СВОБОДА"
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Василь Лев.

НА ВЕРХАХ СКИЛЬЩИНИ

(1)

Дві години їзди рівнинами зі Львова до Стрия й уже видніють в імлі гірські вали, а від Синевідська починаються підкарпатські узгір'я. Темно-зелені верхи покриваються оподаль від залізниці, а згодом більшають і зближаються до залізничного шляху, що вже від Розгірча починає держатися долини Стрия, а потім Опору. Між Синевідськими продирається поїзд тунелем, виминає місце стрічі Стрия й Опору, яких місцевий переказ називав братами, що в давні-давні часи вийшли зіпід верхів зеленого Явірника та пішли ріжними шляхами. Старший брат Стрий скоро помандрував далекими та вигідними шляхами, щоб побачити карпатські верховини; колиж молодший Опір побачив, що його брат повертає далеку путь, пустився напроваці, пробиваючи собі шлях поміж верхами, та дівав його аж там, де вже кінчається верховини. Тоді обою разом вийшли на широку долину й понесли свої води спокійно до Дністрового яру. За Синевідськом Вижнім ще кілька кілометрів дороги й поїзд відїждже в гірський пролом Опору, до місцевості, що від дубового лісу, положеного праворуч залізниці, називається Дубиною. Тут виходимо з поїзду. Скоро покидаємо невеличку літницьку колонію та мостом, через залізничний шлях та Опір, ідемо в долину його правого допливу — Камінки. Це перший гірський потік, що проломив собі глибоку й досить дику долину серед гірського масиву Скильщини, в напрямі від півдня до півночі. Вже перший кілометр від устя Камінки творить мальовничий краєвид. Лівий беріг здіймається високою стіною з найжнімих скелями, зі шпильковими лісами на верхах; правий беріг — пологий, лісистий також із кам'яними брилами серед лісів. Попри потік веде сільська дорога до села з назвою потоку. Та ми не доходимо туди, тільки хочемо побачити водопад у віддалі двох кілометрів від Дубини. Ідемо горі потоком, що пливе спадами по кам'яних порогах, творить шипоти й водопад, підмиває лівий беріг та сполікує правий.

Сьогодні немає доброї погоди. Вранці падав дощ, тому води в річці більше, як звичайно. Водопад Камінки далеко краший. Маса сіро-жовтої води видирається зпоза закрутки, летить із гуком по кам'яній плиті, перевалюється через нижче положені кам'яні брили, шукає кращої дороги й тому заливає русло масою мутної стіхії. — Кількадесят кроків нижче на кам'яній стіні лівого берегу памятник напис УСС: "Машерують стрільці-добровольці на кривавий тан..." Сьогодні плита вогка, темна й тому напис ледви пізнається, хоч недавно відновили його та відчистили його.

Відсіля вертається в долину Опору. Ідемо гостинцем й напрямі Скола. Вище Дубини входить шлях у пролом Опору, названий Тухольськими Воротами. Вузиною продирається ріка, залізничний шлях і гостинець. З обох сторін досить високі верхи в шпилькових лісах. За Тухольськими Воротами відкривається середньогірська кітловина з панорамою міста Скола. Бачимо його в цілості. Гірські масиви, цілі у шпилькових лісах, утворили тут розмірно широку заглибину кітловину. Правую сторону сина стязка Опору підмиває верхи, лівою вється залізничний шлях, посередині місто.

Скильщина характеристична тим, що пігіра скоро переходить у розмірно високі гори. Кожна долина ріки чи потоку має досить високі і стрімкі узбіччя. Також і Сколе. Його кітловина приманлива. Сама містина невелика. Около 6,000 мешканців. Три нації замешкують місто в майже рівній процентній кількості. Здається, жидів тут найбільше. Тут жидівські літні колонії й табори. Під верхами видно вилі, серед міста вежі костелів і церковні бани.

На ринку кілька будок і сидух із яринною та першими овочами, за які жадають тяжкі гроші. — Сьогодні це місто спокійне, мирне, життя пливе тут тихим руслом. І мимохіть пригадуються давні часи з потаків слави Скильщини й Тухольщини. За історичними документами час повстання Скола (села) припадає на XIV. ст. Грамотою з 1397. р. король Володислав Ягйло, памятаючи на вірну й корисну службу братів Мика й Івана, вірних та улюблених волохів, надає їм право заложити село у своїх лісах за провалом, що називається "Тухольськими Воротами", над рікою Опором і на розлогих і пустих полях Скола й Тухлі та на інших полях і серед лісів по обох сторонах ріки Опору; а це село по вічній віки має називатися Сколе. Коли в наступних століттях стали розростатися сусідні оселі Гребенів, Коростів, Козів (тепер Козьова), Тухлі, Славська, спроваджені волюхи загинули серед наливового українського елементу, що прибував головню із Самбірщини, а осталося тільки кілька родових назов. Тудою провадив шлях на Угорщину, тут і крилися та господарити ватаги ріжних навіть шляхетських наїзників, а Сколе з околицею переходило з рук магната Тарновського в руки кн. Острожських і Заславських, Собеських і дісталися вкінці змідярценому жидам баронам Гредлям. Давні власники добували зі Скильщини дику звірину, шкури, віск і дерево, теперішні власники барони Гредлі експлуатують дерево й каміння. Вузькокорейкові залізничники запуска-

ПАНУЮЧА РОДИНА КНЯЗІВСТВА ЛЮКСЕМБУРГУ ВТІКАЧАМИ В АМЕРИЦІ.
На образку муж пануючої княгині з дітьми.

ються у глибину гірських долин і щоденно звозять до головної залізниці у Сколі рубане дерево і кам'яні брили. Частину міста, горі Опором, за залізничним дворцем займають гредлівські тартаки й адміністративні забудовання.

В місті не задержуємося довго. Ідемо гостинцем горі рікою. Опір шумить голосно, мутні води перевалюються по камінні та пробують підмивати лівий беріг, забезпечений кам'яною підмурівкою. Тудою йде гостинець. Вище попри нього вузькокорейкова залізничка. Рух на гостинці — невеликий. Більше авт і автобусів, як возів. Ці останні котяться помалу з тиграями.

За 5-ти км. дороги від центру Скола — місцевина Святослав. Тамошній перекази поховали тут Святослава Оканяного, підступом убитого людсьми Святослава. Десять стіп Зелеміно має бути його могила. Шумлять сумовито бори на узбіччях Зелеміно, долом воркотять води Опору й устя Орави; переказ нагадує ще й місцевість Семигирів, нижче Розгірча, де мало згинувти сім'я синів тогож Святослава.

На лівому березі ріки великі каменоломи фірми Гредлів. Біля них скручує залізничка на право, над річку Ораву. Змінюється положення гір. Тут долина ріки досить широка. Ліві узбіччя дивляться сумовито скелями обривами; тут добувають каміння. Трохи даліше звужується долина, узбіччя підносяться стрімко — всі в лісах. Людська рука господарить у них раціонально. Тут гарно, приманливо, аромат шпилькових лісів наповняє наші легні.

За 3-тм км. дороги починається Коростів. Річка Орава творить вузьку долину. На початку гайка, даліше рідко розкинені сільські хати, збудовані переважно для літників. Тут склепок місцевого бойка Бендзяка, де можна дістати товари першої потреби. Біля нього його віля з гостиницею. Трошки на право, вище — славна "Райтманівка". Це гарний захист, але для тих, що шукають найбільшої вигоди на літницях та бажують видати якнайбільше грошей. На плоскому узбіччі кілька великих комфортабельно улажених віл, даліше дансінгова зала з оркестрою й мегафонами, для тих, що не могли натанцюватися у столиці. В огороді побачите великі грядки квітів і найріжніші роди рож, ставок із водограєм, безліч голубів, а до того все "дистинговане товариство". Коли вийти на тераси Райтманівки, видно за плечима лісисті узбіччя, а перед собою долину Орави й верхи в лісах. Вид гарний для тих, що не бажують мандрувати по верхах, тільки сидіти на місці серед вигод. Райтман, що сам обдарований поетичним талантом (лише поезії у стилі Тетмаера і Стафа), вміє винайти романтичний закуток серед коростянських гір, уміє також і брати добрі гроші від літників; вони самі спонукали його до цього.

(Кінець буде).

Молоді лососі в Тихім Океані є жовтаво-зеленої краски; пізніше вони змінюють свою краску на темно синяво-сиву.

Найвогкішим місцем в Алясці є Литл Порт Волтер, де опад дощу вноситься 255.23 цалів.

ПІДГОТОВА ВІЙСЬКОВОЇ СИСТЕМИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Після того, як сенатська комісія у Вашингтоні прийняла резолюцію, щоб у Злучених Державах ввести загальну військову службу, робить влада приготування до наладження всього потрібного. Найсамперед треба, очевидно, подбати про вишкіл війська. На підставі плянів постійна армія мала б обіймати один мільон людей, що служать один рік. Це не легке завдання, коли зважити, що треба наперед мати вивчених офіцірів для організування й вишколу армії. Недавно позакладали в ріжних стейтах добровільні вправи для інтелектуалів та бувших офіцірів світової війни. Це так звана "Плетсбурська Система". Тепер Міністерство Війни не хоче поширювати тих таборів, а обмежитися строго до вишколу офіцірів. Плянують покликати до вправ 125,000 резервових офіцірів. Їх покликуть на маневри в місяці серпня. Однак не всі резервові офіцери надаються до чинної служби. Отже треба перебракувати.

Водночас із підготуванням офіцірів треба подбати за воєнні матеріали. Для виробу муніції й дечого іншого треба фахових робітників. Тому впрі з проєктованою реєстрацією молодих людей, для рекрутування жовнірів, йде підготування вишукати зпоміж них робітників-фахівців у всяких ділянках. Це знову окреме питання. Найсамперед треба дістати старших робітників, що вже надаються до так званих оборонних робіт, а під їх доглядом щойно вчилися челядники й учні. Попри кількість робітників, одержаних з реєстрації, думають зажадати ще робітників від звичайних бюр праці. В таких бюрах уже тепер позаписувано тисячі фахових робітників, яких можна відразу використати.

Щойно після такого підготування треба пустити в рух пляни для самої праці. Сенатська комісія дістала інформації від секретаря війни Генрі Стимсона, що Америка повинна мати зброї тільки, щоб можна узброїти одноміліонову армію що три місяці. Цей матеріал, що Америка має тепер, є нічим для чужосторонньої європейської держави. Це є хви-

левий матеріал, що скоро може зужитися і на його місце треба другого. Отже край мусить вміти продукувати нові матеріали оборонні. Наприклад теперішні фабрики можуть випродувати стрільного пороку лише 30,000,000 фунтів річно, а в році 1918 вони виробляли пів біліона фунтів річно. Тоді пороблено приготування до виробу два разів стільки пороку.

Таксамо стоїть справа і з виробом літаків. Початково ухвалено виробити до кінця 1941 року 3,000 літаків. Але на підставі додаткових законів маєтись виробити 15,000 літаків річно, а в роках 1942 і даліших армія повинна діставати по 25,000 літаків річно. Крім того флоту приготував пляни на виріб 36,000 літаків упродовж двох літ.

Студії сенатської комісії ще не покінчені і вони йдуть далі. На всякий випадок досягнемо досі те, що прилюдна опінія зрозуміла потребу постійної армії в Злучених Державах та konieczність дати гроші на вишкіл і на узброєння армії й флоту.

"НОВА" ПРОФЕСІЯ: ГАЗЕТАРСТВО

ВАШИНГТОН. — Карло Акерман, декан і професор журналістики в Колумбійському університеті в Нью Йорку поставив домагання до адміністратора платних годин, щоб і журналістику зарахувати за професію. Тепер йдуть переслухання за те, щоб ясно означити, що це таке "виконання" (екзекутивна) позиція. При цій нагоді Акерман доказував, що школи чи курси газетярства позакладали в університетах за дозволом стейтвовой влади, щоб приспособити фахових робітників. Він доказував, які то вимоги ставитись тепер до журналістів та як вони помагають підтримати або впровадити справедливість і чесність в урядових колах. Інші свідки, головню професори журналістики, доказували тесаме. Переслухання має на цілі вяснити, чи професіоналісти мають даліше бути звільнені від обов'язків накладених на таких робітників, що дістають заплату від годин праці.

ФОНД КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Виказ ч. 9).

На Фонд Конгресу Американських Українців зложили дальші пожертви:	
О. Степан Побуцький, Дітройт, Міш.	\$ 5.00
Центральний Комітет при парохії св. Ів. Хрестителя, Бофало, Н. Й.	25.00
Тов. ім. Степана Мельничука, від 129 У. Р. Союзу, Джанстани, Па., від 11 У. Н. Союзу, Джанстани, Па., від 82 Провидіння, Джанстани, Па., і від 117 У. Н. Помочи, Джанстани, Па.	5.00
Тов. Дараківщина, від 275 У. Н. Союзу, Джерзі Сіті, Н. Дж.	25.00
Український Молодечий Католицький Клуб св. Володимира, Скрентон, Па.	5.00
Разом	\$ 65.00
Передтим проголошено	4,934.60
Дотепер зібрано	\$4,999.60

НОТОГРАФІЯ

КОМПОЗИЦІЯ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

Фотостатичне видання рукописів. Український Муз. Нагляд, 1940.

Н. Ю. Г. Н. Я.

ЗБІРНИК 1.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ НА МІШАНИЙ ХОР:

- 1) Ой ходиш сон, козо, пісня з Поділля. Запис Климентія Квітки.
- 2) Там на горі сіно, Поділля. За збірки Роздольського-Людкевича.
- 3) Ой коби я знала, Поділля. За збірки Роздольського-Людкевича.
- 4) Ой у полі керниченька, північна Галичина. Жовнірська пісня, за збірки Роздольського.
- 5) Там у полі керниченька, північна Галичина. Жовнірська пісня, за збірки Роздольського.
- 6) Питайся мати дочка, веснянка. Запис Зіновія Лиська.
- 7) Ой, чобіть, набаві! Буковина (і гал. Гуцульщина). Запис К. Квітки.
- 8) Чомусь не прийшов, Буковина. Запис К. Квітки.
- 9) Ой у полі мотула, Покуття. Лірична пісня. Запис Мих. Г.—о.
- 10) Гей у полі (заула кувала), Покуття. За зб. Роздольського-Людкевича.
- 11) Вітер віє, трава шумить, Покуття. Козацько-жовнірська пісня. За збірки Роздольського.
- 12) На дулі сурми грає, ширококозична січова пісня Галицької Области.
- 13) Шуміть, бойкини! Про бой. розбійника Шумиля. Запис І. Франка.
- 14) Вовочина, Лемківщина. Запис Філарета Колесни.
- 15) Засвіти м. ясна зоре, Лемківщина. Жовнірська пісня. Запис Ф. Колесни.
- 16) Ей до Львова доріженька, Лемківщина. Весільна пісня. Запис Ф. Колесни.
- 17) Ой на горі дубина, Закарпаття. Запис М. Г.—о.
- 18) Сусідамо діче, пісня українських переселенців в Югославії (Бачка). Запис Ф. Колесни.
- 19) Та туман, волинська пісня. Запис К. Квітки.
- 20) Ой на горі льон, льон, Волинь. Запис С. Козницького.
- 21) Ой зійди, Волинь. (Любима пісня Тараса Шевченка). Запис К. Квітки.
- 22) Ой у полі три доріжки різно, Волинь. Мелодія записана К. Квіткою. Текст за зб. Д. Ревуцького. Баритон і альфово сольо з міш. хором.
- 23) Ой у полі тихий вітер віє, Волинь. Запис С. Козницького.
- 24) На дулі терночка, Полісся. Запис Н. Здановича.
- 25) Закувала Закувала, Полтавщина. Запис Д. Ревуцького.
- 26) Пили корови із діброви, Полтавщина. Запис Д. Ревуцького.
- 27) Зелена та ліщинонька, веснянка. Запис О. Кошиця.
- 28) Не журімося, Поділля. Запис К. Стеценка.
- 29) Ой даю, даю, Таврія. Запис М. Лисенка. (Лісовий хор).
- 30) Мамо, мамо, Полтавщина. Запис Ф. Стеценка. Опрацювання присвячене Марії і Федору Стеценкам.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ
У. Н. СОЮЗУ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Підтримка доброї цілі.

самостійний український державі, тільки це зроблять та-
мошні українці.Петро Костирка,
предс. 75 відділу У. Н. С.,
Дітройт, Міш.

„СЦИЗОРИК“.

Так називається (джек-найф) скок пливача-нурця. Докопав його Ал. Петник; відомий пливачий чемпіон з огайського стейтового університету.

Мужчини женяться пересічно в 27½ роках.

Злучені Держави є найбільшим консументом цукру на світі.

ЛЕОПОЛЬДО МОЛЛО,
голова аргентинської делегації на панамериканській конференції в Гавані.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА
В БУЕНОС-АЙРЕС

Український тижневик „Наш Клич“, що виходить в Буенос-Айрес в Аргентині, подає у своїх виданнях з 29. червня 6. р. таку новину:

Минулої неділі Українське Товариство „Відродження“ в Буенос-Айрес влаштувало було „Інсценізацію Стрілецької пісні“, яка — доповнена національними танцями і родиною забавою — дуже нагадала нам на місяці червень-липень 1919—1920 рр., коли про життя і чин Української Збройної Сили Ісценізацію Стрілецької пісні, яка — доповнена національними танцями і родиною забавою — дуже нагадала нам на місяці червень-липень 1919—1920 рр., коли про життя і чин Української Збройної Сили Ісценізацію Стрілецької пісні, яка — доповнена національними танцями і родиною забавою — дуже нагадала нам на місяці червень-липень 1919—1920 рр., коли про життя і чин Української Збройної Сили

Наймиліше враження робили на глядача — обстановка сцени наскрізь мальовнича, та українська і оригінальна національна одяга на аматорах. Кожний присутній переносився на вигляд цю картину в мальовничу Україну і згадував хто з жалем у душі, а хто веселим спомином про своє рідне.

На програму інсценізації екладалася такі точки: 1) Деклямація опівки, котрий виголосив своє мотто до акту про значення Стрілецької Пісні для нашого народу; 2) Дует при аккомпаніменті стріла. хору за кулісами, який виконав друг П. Грабінський з панєю Льонгиною Вержбицькою „Іхав Стрілець на війноньку“; 3) Солю панни О. Василенко; 4) Пиймо Друзі, міш. хор; 5) Накрила нічка, міш. хор; Солю панни М. Бойчуківної; 6) Плач Галичанок, міш. хор; Ой у лузі, міш. хор; Хлопці, алярм, і Слава, Слава, Отамане — Стрілецький Хор.

На другу частину програми складалася національні танці, які були виконані членами ОМУН під управою друга Чарнецького. Чотири танці під оглядом такту і краси випали принадно. На цій закінчилася програма дня, яка залишилася присутних милу згадку на Чині і Житті. Українських Стрілець.

ОБЕЗЦІНЕННЯ ЗОЛОТА

Довго шукали люди за мірилом вартості для праці, для промислу, для товарообміну, поки прийняти метал, у першу чергу золото, за головну підставу. Від того лише один крок до викрощення малого кусника золота, щоб мірити ним вартість. Так повстали золоті гроші, а попри них інші металеві гроші. Ті останні мали лише вартість у порівнянні з золотими грошми. Зпоміж металів срібло заняло друге місце по золоті, але й воно втратило своє значіння з хвилюю, коли Злучені Держави проголосили, що в них золото не є єдиним мірилом вартості. Це сталося вже за часів теперішнього президента, Ф. Д. Рузвельта.

Війна викликала дивний переверт в поняттях вартості золота, головню, тому, що воно відіало з Європи. Ще до років 1920-22. Лондон мав головні припаси золота й тому Англія могла устійнювати вартість гроша в цілім світі. Та з настанням післявоєнної кризи, тобто руйни промислу в Європі, золото мусіло мандрувати в Америку в заміну за крам, який звідси продавали до країв, знищених війною. У той спосіб Америка почала ставати скарбницею золота, поки, в часі теперішньої війни, вона не накопила дві третини цілого всесвітнього припасу золота.

Німеччина заняла або домінує над усією Європою. Росія вже в часах попередньої війни втратила своє золото і перейшла на іншу виміну. Тому тепер Німеччина мусить придумати якісь засоби виміни, тобто знайти якийсь мірило вартості для крани, для товарообміну. Це дуже важке діло. Німеччина пробує змінити досі прийняті економічні системи, толовно так звану „капіталістичну систему“ і заступити їх системою праці. Німецькі економісти кажуть, що мірилом вартості мусить тепер стати праця. Колиб справді Німеччина рішилася на такий справді революційний крок у господарстві, то вона прийняла систему вартості Карла Маркса, творця економічного соціалізму й теперішнього большевизму. А треба пам'ятати, що Карло Маркс найбільше зненавиджений нацистами.

Колиб переведено нову систему в Німеччині, то вона, як дійсна володарка Європи, малаб велитенський вплив на господарку цілого світу. Тоді Злучені Держави, зі своїми припасами золота, опинилися в важкому положенні, бо золото зійшло лише до торговельної вартості. Значить, золото малоб лише вартість ужиткову, як от срібло, що його тепер вживають на виріб начиння чи на інші потреби. Як золота не будуть уживати на виріб грошей, воно багатостратить на вартості. Тоді й копанні золота втратять своє значіння. Уже тепер звідомляють з канадського золотого басейну Тіммікс Поркюпайн і Кирдленд Лейк в провінції

Онтеріо, що ці околиці захи-
тані в своїм існуванні. Там ці-
лі міста повстали лише тому,
що копанні золота притягну-
ли людей. Очевидно, тепер ці
оселі опустілиб, а місцеве на-
селення мусілоб мандрувати
куди інакше. В згаданих око-
лицях є повно українського
населення тому і для тих укра-
їнців прийшлосяб шукати но-
вого захисту та нового спосо-
бу життя.

С.

ЯК ІСТИ ОВОЧІ?

Овочі, — це один з най-
цінніших дарів літа. Ово-
чі — це дуже здорова їжа,
головню сирі, в яких біль-
ше здорових складників,
ніж в овочах варених
(напр. вітаміни). Однак
сирі овочі можуть істи
тільки особи зо здоровим
шлунком і кишками, зате
варені овочі чи компоти
не шкодять навіть хворим
особам, старшим та осла-
бленим.

Овочі, що їх хочемо
істи сирими, мусять бути
дозрілі. Заки почнемо їх
істи, найліпше їх доклад-
но обмити і то найліпше
гарячою водою. Щоб пі-
ніше овочі не лежали дов-
го у шлунку, треба їх до-
кладно погрізти і пере-
мішати в роті зо слиною,
що має велику роллю при
травленні овочів (слина
розкладає цукор, якого
багато в овочах).

Таксамо треба вважати,
щоб не істи забагато ово-
чів. Зараз по зідженню о-
вочів не можна пити води,
хіба найбільше один кв-
ток, бо від більшої кіль-
кості води частини ово-
чів у шлунку і кишках
пучнявють і викликають
прикрі болі та шлунково-
кишкові корчі.

Найздоровіше спожи-
вати овочі по іншій їжі на
„десер“, себто по снідан-
ку і обіді, підвечірку чи
вечері. Винятком є тут та-
кі овочі, як напр. помаран-
чі, з яких пемо сік чи
інші овочеві соки. Пиття
помаранчевого соку є ду-
же поширене в деяких
краях напр. в Америці, де
тамошні жінки відкрили,
що помаранчевий сік пе-
ред сніданням щоденно

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В суботу, 27. липня 1940., ра-
но умер у Нью-Йорку

ГРИГОРІЙ ГАЛЕЦЬКИЙ,
член і бувший предсідник Бр.
св. Володимира, від 130. У. Н.
Союзу в Нью-Йорку.

Покійний родився 14. лютого
1896. в Ляшак Королівських,
повіт Перемішляни, Західна У-
країна.

Похорон відбудеться в вісто-
рок, 30. липня 1940., в годині
9:45 рано буде відправлена па-
нахида в заведенню Яреми, 129
Іст 7. Стр. Після панахиди тіло
Покійного буде перевезене до
церкви св. Юрія на 7. улиці, де
в годині 10. рано буде відпра-
влене погребне Богослуження.

Члени Братства і відділу ма-
ють обов'язково взяти участь
у похороні.
М. Коваль, секр.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛФІО
І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI
Український
ПОГРЕБНИК
Цілий похорон
навіть за
\$150
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжнції як далеко поза
Ньюарком. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шира
і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так
низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7651.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання
про цікаві шляхетські й ку-
печські інтриги з часів, коли
Історична Польща правила У-
країною, а турки правили на-
їдками на неї на грабиди.

ЦІНА 75 ЦЕНТИВ.
"СВОБОДА"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 344
JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 65. Остання нагода.

SUDDENLY THE DRUG THAT BLINDED TARZAN
WORE OFF. HIS EYES FOCUSED STERNLY ON
MARIKA. "WHERE IS JANE?" HE DEMANDED.

Несподівано втратив свою
силу лік, що осліплював Тар-
зана. Його очі впилися в
Маріку. „Де є Джейн?“ — він
запитав строго.

"I TRIED TO BRING HER TO YOU," SHE QUVERED "BUT
ZALIM SENT HER AWAY." MARIKA POINTED TO THE SEA.

„Я хотіла вивести її до те-
бе“ — вистогнала вона — але
Залім вислав її звідси. При-
тім Маріка показала в сторо-
ну моря.

WITH AN ANGRY CRY, TARZAN DASHED TO THE RAIL
TO DIVE OVERBOARD AND GO TO JANE'S AID.

З окликом гніву Тарзан ки-
нувся до бар'єри, щоб скочити
в море й поплисти на рятунок
Джейн.

"GET HIM!" ZALIM KHALIS SHOUTED.

„Тримай його!“ — закликав
Залім Каліс.